

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/253/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7715200751
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7715200751.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti Z. S.Á.L. nar. XX.X.XXXX a S. S.Á.L. nar. XX.X.XXXX zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach detí rodičov H. K. nar. X.X.XXXX bývajúcej v N. na Y. ul. č. XX zastúpenej Mgr. Michalom Gargulákom advokátom so sídlom v Michalovciach na ul. kpt. Nálepku č. 8 a S. S.Á.L. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v L. J. E. K. č. XX zastúpeného S. G. nar. XX.XX.XXXX bývajúcim v G. na Č.N. XX/XX za účasti starej matky maloletých detí D. S.Á.L. nar. X.X.XXXX bývajúcej v G. na ul. Č. č. XX v konaní o zmenu úpravy styku maloletých detí s otcom a starou matkou na návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce z 31.7.2015 č.k. 22P 7/2015-20 takto

rozhodol:

M e n í uznesenie tak, že:

- predbežne upravuje styk otca s mal. Z. a S. každý páryny mesiac v roku vždy v poslednú sobotu tohto mesiaca v čase od 8.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že matka je povinná maloleté deti v čase určenom pre začiatok styku pripraviť a odovzdať otcovi v mieste jej bydliska a otec je povinný v čase určenom pre koniec styku odovzdať maloleté deti matke na rovnakom mieste,
- predbežne upravuje styk starej matky s mal. Z. a S. každý nepáryny mesiac v roku vždy v poslednú sobotu tohto mesiaca v čase od 8.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že matka je povinná maloleté deti v čase určenom pre začiatok styku pripraviť a odovzdať starej matke v mieste svojho bydliska a stará matka je povinná v čase určenom pre koniec styku odovzdať maloleté deti matke na rovnakom mieste.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením zamietol návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala obmedzenia styku otca s maloletými deťmi, ktorý by sa mal realizovať každý páryny mesiac v roku vždy poslednú sobotu v danom mesiaci od 9.00 hod. do 17.00 hod. do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde v Michalovciach pod sp.zn. 22P 7/2015 a zákazu styku starej matky s maloletými deťmi.

Matka v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia poukázala na právoplatné rozhodnutia o úprave styku otca s maloletými deťmi a úprave styku starej matky s maloletými deťmi. Podľa uvedených rozhodnutí sa stará matka mala právo stýkať s deťmi každý páryny mesiac v roku, a to štvrtý kalendárny týždeň v danom mesiaci vždy od pondelka od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a otec každý páryny mesiac v roku posledný týždeň s tým, že deti od matky prevezme v nedeľu pred prvým dňom styku o 11.00 hod. na autobusovej stanici v N. a deti matke vráti v sobotu o 17.00 hod. na rovnakom mieste. Ďalej bol upravený styk otca s deťmi nepáryny rok počas veľkonočných sviatkov od štvrtku pred Veľkonočným piatkom od 11.00 hod. do utorka po Veľkonočnom piatku o 17.00 hod. a počas vianočných sviatkov nepáryny rok od 23.12. o 11.00 hod. do 2.1. do 17.00 hod. s tým, že k prevzatíu a odovzdaniu detí bude dochádzať na autobusovej stanici v N.. Ďalej bol upravený styk otca s deťmi počas letných prázdnin v mesiaci júl. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnila tým, že deti nemajú s otcom v súčasnosti vytvorený dostatočný vzťah na to, aby dochádzalo k ich stretávaniu v zmysle právoplatného a

vykonateľného rozsudku. Otec sa s deťmi nestýkal viac ako jeden a pol roka, čím došlo k ochladnutiu ich vzťahov. Vzhľadom na uvedené je potrebné, aby sa vzťah medzi deťmi a otcom postupne upravil, pričom podľa jej názoru neprichádza do úvahy, aby deti s otcom trávili dlhšie obdobie bez jej prítomnosti, resp. aby prespávali u otca. Pokiaľ ide o starú matku, už v konaní vo veci samej uvádzala, že negatívne vplyva na maloleté deti a vychováva ich v nezhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením matky detí. Negatívny vplyv starej matky sa prejavuje tak, že po príchode mal. Z. od starej matky ju odmieta a ich vzájomný citový vzťah, ako aj výchovný vplyv matky sa oslabuje, čím dochádza k negácii úsilia matky deti riadne vychovávať. Prejavila názor, že nie je potrebné upravovať styk starej matky s deťmi, nakoľko stará matka sa môže stretávať s deťmi v čase, keď je upravený styk otca s deťmi. Navyše stará matka nie je spôsobilá samostatne vykonávať riadnu starostlivosť o deti vzhľadom na svoje zdravotné problémy. Podotkla, že stará matka sa spolu so starým otcom dostavili 24.7.2015 pred jej dvere bytu z dôvodu návštevy maloletých detí, avšak chceli sa stretnúť iba s mal. Z., ktorý napriek jej naliehaniu nechcel ísť so starými rodičmi, a to ani za situácie, že by bola prítomná pri ich styku. Ďalej uviedla, že mal. S. je autista.

Konajúci súd právne posúdil vec podľa § 102 ods. 1 O.s.p. a konštatoval, že z doposiaľ vykonaného dokazovania vo veci vedenej pod sp.zn. 22P 7/2015 nebolo zistené, že bol ohrozený život alebo zdravie maloletých detí. Matka na pojednávaní vôbec neuvádzala skutočnosti, ktoré vyplývajú z jej návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, a to negatívny vplyv starej matky na deti, čo sa má prejavovať tým, že mal. Z. odmieta matku, resp. oslabuje citový a výchovný vplyv matky, resp. že stará matka pre svoje zdravotné problémy nie je spôsobilá samostatne vykonávať riadnu starostlivosť o deti. Matka na pojednávaní sama uviedla, že nemá vedomosť o tom, že mal. Z. sa bojí starej matky, dokonca sama zverovala deti starej matke aj mimo súdom určeného rozsahu styku. Z vyjadrení rodičov na pojednávaní vyplýva, že maloleté deti sa s otcom stretávali minimálne, no otec sa od februára 2015 snaží o stretávanie s deťmi, čo sa však nerealizovalo z iných dôvodov ako na jeho strane (podľa udania matky choroba detí, vystúpenie v predškolskom zariadení, návšteva lekára). Konajúci súd zdôraznil, že matka si má uvedomiť rovnaké práva a povinnosti otca a rovnakú zodpovednosť za maloleté deti v čase, keď sa realizuje úprava styku a mala by ponechať otcovi priestor na to, aby sa s deťmi zblížil. Obmedzenie styku otca s deťmi predstavuje špecifický druh obmedzenia rodičovských práv, ktoré je možné použiť len v tých najnevyhnutnejších prípadoch, keď si rodičia svoje rodičovské práva a povinnosti riadne neplnia. Za daného stavu neboli osvedčené žiadne takéto skutočnosti o ohrození zdravia a vývoja detí pre potrebu dočasne upraviť styk otca s deťmi navrhovaným predbežným opatrením. Z uvedeného dôvodu návrh v tejto časti zamietol. Pokiaľ ide o úpravu styku detí so starou matkou, poukázal na konflikt medzi matkou a starou matkou, z čoho je zrejmé, že v danej veci sa nejedná o problém medzi maloletými deťmi a starou matkou, ale že tu existuje vážny problém medzi dospelými účastníkmi konania, kde panuje závažná nedôvera, nevráživosť, neúcta a dospelí sa nesprávajú v súlade s normami spoločenského správania a dobrými mravmi. Konajúci súd dospel k záveru, že k prípadnému traumatizovaniu detí došlo pri neprimeranej vzájomnej komunikácii matky detí a starej matky v blízkosti detí, ktoré vycítia negatívny vzťah medzi nimi, a preto reagujú na neprimerané správanie sa plačom. Poukázal aj na odôvodnenie rozsudku vo veci samej, kde boli účastníci upozornení, že takéto správanie nie je vhodné najmä pre maloleté deti. Ďalej uviedol, že z návrhu matky nevyplývajú žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že maloleté deti sú zo strany starej matky ohrozované. Maloleté deti sa bezproblémovo stretávali so starou matkou už skôr, ak by ju nemali radi, tak stretnutie s ňou by odmietali už od začiatku. Napokon sama matka v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia uvádza, že stará matka sa môže stretávať s deťmi v čase, keď je upravený styk s otcom, čím sama popiera svoje tvrdenia o tom, že na nich stará matka negatívne vplyva. Ani v tomto teda neboli naplnené podmienky pre matkou žiadané nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by bol zakázaný styk detí so starou matkou.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka prostredníctvom právneho zástupcu a navrhla, by odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa a jej návrhu v celom rozsahu vyhovel. Nestotožňuje sa so závermi súdu prvého stupňa, že v tomto prípade neexistujú skutočnosti osvedčujúce naliehavosť riešenia vzniknutých vzťahov. Opätovne poukázala na to, že deti nemajú vytvorený dostatočný vzťah a citové väzby s otcom, avšak nie pre správanie sa maloletých detí, či ovplyvňovanie zo strany matky, ale z dôvodu zanedbávania detí otcom po dobu vyše jeden a pol roka, kedy takmer vôbec nevyužíval a nejavil riadny záujem o stretávanie sa s deťmi. V súčasnosti deti otca do istej miery odmietajú a pri realizácii doposiaľ právoplatného rozsudku o úprave styku by mohlo dôjsť k poškodeniu ich psychického zdravia. Pokiaľ ide o styk starej matky s maloletými deťmi, opätovne poukázala na svoje tvrdenia o konflikte medzi nimi v januári 2015, v dôsledku čoho maloleté

deti odmietajú styk so starou matkou, tiež poukázala na stretnutie z 24.7.2015, ako uvádzala v návrhu, pričom k obdobnej situácii došlo aj 24.8.2015, kedy sa stará matka opätovne dostavila do jej bytu a po dlhom naliehaní matky vo vzťahu k deťom sa styk uskutočnil, avšak len na krátky čas a len za jej prítomnosti. Vyjadrila názor, že nie je vhodné, aby sa ďalej styk starej matky s deťmi realizoval podľa právoplatného rozsudku, nakoľko by mohlo dôjsť k zhoršeniu psychického stavu detí a ešte väčšiemu odmietaniu a zaujatiu negatívneho postoja voči starej matke, preto navrhla jej styk s deťmi zakázať.

Stará matka a otec vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhli uznesenie súdu prvého stupňa potvrdiť, nakoľko tvrdenia matky sú nepravdivé, tendenčné, so snahou poprieť základné práva maloletého dieťaťa v rozpore so Zákonom o rodine a Ústavou SR.

Kolíznym opatrovníkom sa k odvolaniu nevyjadril.

Podľa § 220 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa ust. § 76 ods. 1 písm.f/ O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal.

Podľa ust. § 102 ods. 1 vety prvej O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Predbežné opatrenie predstavuje jeden zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo v už začatom konaní nastať. Pri nariaďovaní predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie predbežného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. Preto zákon ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o predbežnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie. Pre nariadenie predbežného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Navyše ustanovenia O.s.p. zmierňujú tvrdosť úpravy vo vzťahu k nariaďovaniu predbežných opatrení vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, keďže navrhovateľ nemusí preukazovať existenciu bezprostredne hroziacej ujmy vo vzťahu k maloletému dieťaťu, ak sa domáha úpravy rodičovských práv a povinností, nakoľko tu postačuje osvedčenie nevyhnutnosti dočasnej úpravy pomerov v záujme dieťaťa.

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa ust. § 212 ods. 2 písm.a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k odlišnému právnomu záveru ako súd prvého stupňa, a to že v danom prípade bola splnená zákonná podmienka pre nariadenie predbežného opatrenia, a to s poukazom na existenciu právoplatných a vykonateľných rozsudkov súdu o úprave styku otca s maloletými deťmi, ako aj úprave styku starej matky s maloletými deťmi, ktorých realizácia je v rozpore so záujmom maloletých detí. Rozsudkom Okresného súdu Michalovce z 28.1.2013 č.k. 10P 160/2012-46, ktorý nadobudol právoplatnosť 12.3.2013 bol upravený styk otca s maloletými deťmi každý páryny mesiac v roku posledný týždeň s tým, že otec maloleté deti prevezme v nedeľu pred prvým dňom styku o 11.00 hod. na autobusovej stanici v N. a matke maloleté deti vráti v sobotu o 17.00 hod. na autobusovej stanici v N.. Ďalej každý nepáryny rok počas veľkonočných sviatkov s tým, že otec maloleté deti prevezme vo štvrtok pred Veľkonočným piatkom o 11.00 hod. na autobusovej stanici v N. a matke deti vráti v utorok po Veľkonočnom pondelku o 17.00 hod. na rovnakom mieste, každý nepáryny rok počas vianočných sviatkov s tým, že otec maloleté deti prevezme 23.12. o 11.00 hod. na autobusovej stanici v N. a matke deti odovzdá 2.1. o 17.00 hod. na rovnakom mieste, každoročne v mesiaci júl počas letných prázdnin s tým, že otec maloleté deti prevezme o 11.00 hod. prvý deň styku na autobusovej stanici v N. a matke deti odovzdá v posledný deň styku o 17.00 hod. na autobusovej stanici v N.. Rozsudkom Okresného súdu Michalovce č.k. 2P 201/2014-19, ktorý nadobudol právoplatnosť 26.11.2014, bol upravený styk starej matky s maloletými deťmi každý páryny mesiac v roku, a to štvrtý kalendárny týždeň v danom mesiaci vždy od pondelka od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s tým, že je oprávnená maloleté deti prevziať v mieste bydliska matky a v súdom stanovený čas matke odovzdať. Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vo veci samej vyplýva, že mal. Z. je zapísaný do 1. ročníka Základnej školy Komenského č. 12 v N. v školskom roku 2015/ 2016.

Vzhľadom na nástup mal. Z. na povinnú školskú dochádzku je zjavné, že doposiaľ upravený styk otca, ako aj starej matky s mal. Z. zasahuje do vyučovacieho procesu maloletého s poukazom na značnú vzdialenosť bydlísk detí, ako aj starej matky a otca maloletých detí. Zároveň odvolací súd nepovažoval za vhodné, aby sa styk detí či už s otcom alebo starou matkou realizoval odlišne, teda že jedno dieťa by sa s oprávnenými osobami stýkalo a druhé nie, čo by mohlo mať negatívne následky na psychike maloletých detí. Vzhľadom na pracovnú zaťaženosť otca a skutočnosť, že styk s maloletými deťmi sa z uvedeného dôvodu nerealizoval jeden a pol roka, pre obnovu vzťahu maloletých detí k otcovi a rozsahu nevyhnutnej úpravy styku predbežným opatrením zodpovedá styk v rozsahu každý párný mesiac vždy poslednú sobotu tohto mesiaca v čase od 8.00 hod. do 19.00 hod..

Rovnaké závery je potrebné vziať aj na úpravu styku starej matky s maloletými deťmi s tým, že v konaní vo veci samej neboli preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali citové väzby maloletých detí k starej matke, tak ako správne konštatoval súd prvého stupňa v napadnutom uznesení, nakoľko až do konfliktu, ktorý vznikol medzi matkou a starou matkou v januári 2015 sa bez problémov realizoval súdom upravený styk starej matky s maloletými deťmi, dokonca vo väčšom rozsahu, aký vyplýval z rozhodnutia súdu, preto súd terajšie argumenty matky o nevhodnom vplyve starej matky na maloleté deti a jej údajne zhoršený zdravotný stav (ničím nepreukázaný), len účelovou obranou v snahe dosiahnuť rozhodnutie súdu podľa jej predstáv. Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem detí, ktorý nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov (matky) o realizácii výchovného pôsobenia, pričom posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa je otázkou právnou. Pre posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa je potrebné vychádzať z práv dieťaťa zakotvených predovšetkým v Dohovore o právach dieťaťa, kde z čl. 8 ods. 1 vyplýva, že dieťa má právo nielen na zachovanie vzťahov so svojimi rodičmi, ale aj právo na zachovanie svojej totožnosti a rodinných zväzkov v súlade so zákonom a vylúčením nezákonných zásahov. Zároveň Dohovor o právach dieťaťa uznáva aj zodpovednosť členov širšej rodiny dieťaťa pri zabezpečení orientácie dieťaťa a jeho usmerňovaní v súlade s jeho rozvíjajúcimi sa schopnosťami podľa čl. 5. Z ust. § 25 ods. 5 Zákona o rodine vyplýva, že súd môže upraviť aj bez návrhu stretávanie blízkych osôb dieťaťa s dieťaťom pri splnení dvoch podmienok, a to ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, pričom sa už všeobecne akceptuje potreba dieťaťa rozvíjať pozitívne rodinné vzťahy aj so širšou rodinou, s ktorou má citové väzby a ak si to vyžadujú pomery v rodine. Samotný konflikt medzi matkou a starou matkou nemôže byť dôvodom pre vylúčenie akéhokoľvek styku detí so starou matkou, ku ktorej mali doposiaľ zjavne vytvorené silné citové väzby. Matka i stará matka by si mali uvedomiť, že psychika maloletých detí nie je dostatočne zrelá na to, aby vedeli vyhodnotiť konflikty dospelých, v dôsledku čoho sú deti zmätené, reagujú plačom, či odmietaním niektorej dovedy im blízkej osoby, čo nie je v záujme maloletých detí. V prípade, ak matka a stará matka nie sú schopné vzájomne kooperovať, čím ohrozujú dôležitý záujem maloletých detí na rozvíjaní a prehľbovaní vzťahu detí k matke alebo otcovi, či blízkym osobám, nemôže súd rezignovať na uvedený stav, ale naopak, musí prijať opatrenia na odstránenie negatívnych vplyvov týchto osôb na výchovu maloletých detí, napríklad uložením výchovného opatrenia podľa § 37 Zákona o rodine, preto by matka, ako aj stará matka mali prehodnotiť svoje konanie a postoje v záujme maloletých detí. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. a nariadil predbežné opatrenie o úprave styku otca, ako aj starej matky s maloletými deťmi tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

O trovách konania bude rozhodnuté v konaní vo veci samej, ktorá je vedená na odvolacom súde pod sp.zn. 7CoP 194/2015.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.